จดหมายข่าว
สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม
รายเดือน ฉบับที่ 0862 เดือนตุลาคม 2562
สร้างและบูรณาการองค์ความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมที่ยั่งยืน

62013 นักวิจัย RSDI ร่วมเวทีขับเคลื่อนนโยบายเพื่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

มส.ผส. และ สสส. นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อประกอบการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ยกพื้นที่อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เป็นต้นแบบระบบดูแลระยะกลาง (Intermediate Care) ที่ควรขยายต่อทั่วประเทศ

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2562 ณ ห้องประชุมเมจิก 3 โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ฯ กรุงเทพฯ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) โดย โครงการทบทวนสถานการณ์ความต้องการระบบและเครื่องมือที่จะตอบสนองต่อปัญหาของผู้สูงอายุในประเทศไทยฯ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดการประชุมเพื่อนำเสนองานวิจัย โดยได้เชิญ ดร.จรัญญา วงษ์พรหม และ นายธนะจักร เย็นบำรุง นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม มข. เข้าร่วมรับฟังและให้ข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอดังกล่าว

ดร.นายแพทย์วิชช์ เกษมทรัพย์ ผู้จัดการโครงการฯ ได้นำเสนอสถานการณ์สังคมสูงอายุในประเทศไทยว่า ขณะนี้จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่า ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (super aged society) ในปี พ.ศ.2573 ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่จะประกาศใช้ในปี พ.ศ.2565 ต้องมีองค์ความรู้เพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างเหมาะสมและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ซึ่งกลุ่มสูงวัยอย่างมีพลังและยังประโยชน์ (Active Ageing) เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการพัฒนา และระบบการดูแลผู้สูงอายุทั้งในระยะกลาง (Intermediate Care) และระยะยาว (Long Term Care) ที่มีประสิทธิภาพเป็นคำตอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในอนาคต

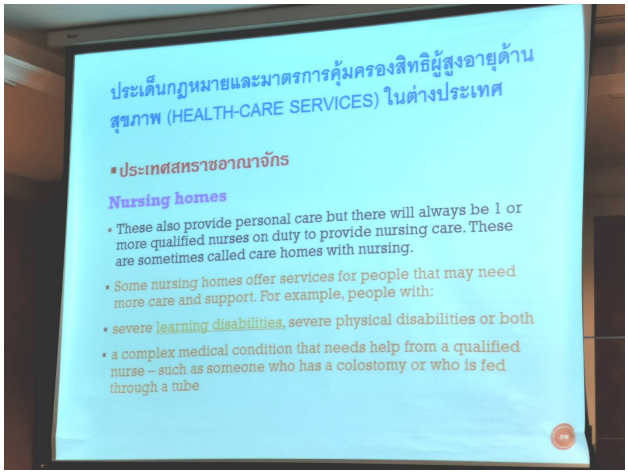

จากนั้น เป็นการเสวนา เรื่อง “ระบบการดูแลระยะกลาง: ความจำเป็นสำหรับอนาคตสังคมไทย” โดย คณะทำงานและประเมินผลการพัฒนาการดูแลระยะกลาง ในพื้นที่ต้นแบบ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ซึ่งดำเนินการพัฒนาระบบดังกล่าวมาเกือบ 10 ปี จนมีระบบการรองรับผู้พักฟื้นจากโรคเฉียบพลัน เช่น โรคเส้นเลือดในสมองแตก โรคอัมพฤกษ์ ที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาและฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรงภายในช่วงเวลาแรกที่สำคัญ (golden period)

ที่คนไข้สามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติได้กว่า 20,000 ราย โดยมีทีมแพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด เข้ามาบูรณาการระบบรักษาและฟื้นฟู รวมทั้ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ภาคประชาสังคมในพื้นที่ร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง ซึ่ง นายแพทย์สันติ ลาภเบญจกุล นายแพทย์หลักของโครงการดังกล่าว ได้กล่าวถึงพัฒนาการของ “ลำสนธิโมเดล” ที่โด่งดังว่า เป็นระบบที่ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะครอบครัวผู้ป่วย และ อปท. ต้องพร้อมที่จะสละเวลาและงบประมาณในการฟื้นฟูให้อาการดีขึ้น ไม่กลายเป็นผู้ป่วยติดเตียงซึ่งจะเป็นภาระต่อครอบครัวและสังคมในอนาคต

“การช่วยเหลือผู้ป่วยที่เสี่ยงต่อการติดเตียงคนหนึ่ง ให้กลับมามีสุขภาพแข็งแรง สามารถใช้ชีวิตและทำงานได้เป็นปกติต่อไป มีค่ามหาศาล รัฐควรจะสนับสนุนระบบดูแลระยะกลางที่มีประสิทธิภาพให้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งเชื่อว่าการลงทุนประมาณ 60,000 ล้านบาท เพื่อจัดระบบดังกล่าวทั้งประเทศ เป็นเรื่องที่คุ้มค่ามาก” นายแพทย์สันติ ลาภเบญจกุล กล่าว

ต่อมา มีการนำเสนอผลการทบทวนองค์ความรู้ เรื่อง นวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดย ผศ.ดร.ศรียามน ติรพัฒน์ ซึ่งนำเสนอความก้าวหน้าในค้นคว้า นวัตกรรมเพื่อให้การใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุมีความสะดวกสบายขึ้น ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ฝึกสมองและปัญญา ส่งเสริมการเคลื่อนไหวและการเดินทาง การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนเมื่อประสบอุบัติเหตุลื่นล้ม หรือลืมทานยาตามเวลา การใช้หุ่นยนต์ AI มาช่วยเหลือและเป็นเพื่อในกรณีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเพียงลำพัง

ในช่วงท้าย ได้มีการนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 6 ประเด็นได้แก่ 1) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกันการหกล้ม 2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับผู้สูงอายุ 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายประเด็นสุขภาพในช่องปาก 4) ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อม 5) ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านกฎหมายเพื่อคุณภาพผู้สูงอายุ และ 6) ข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน Long Term Care Insurance ซึ่งรายละเอียดข้อเสนอดังกล่าวติดตามได้จากเอกสารของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)

ภาพ/ข่าว : ธนะจักร เย็นบำรุง และจรัญญา วงษ์พรหม